

Barn och ungas hälsa i Kalmar län

Gemensam problembild – aktuell situation

Mathias Karlsson, Region Kalmar län
Niklas Teodorsson, Kommunförbundet i Kalmar län

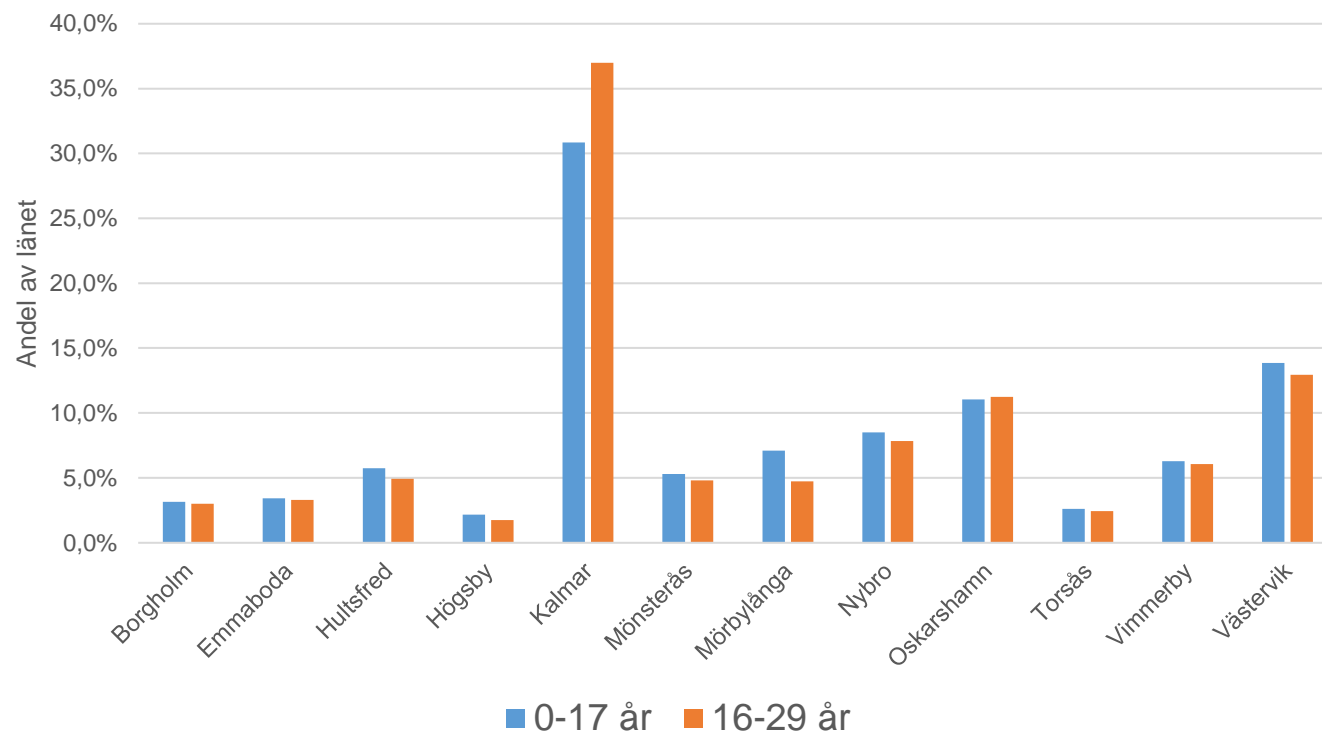
Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Barn och unga i Kalmar län

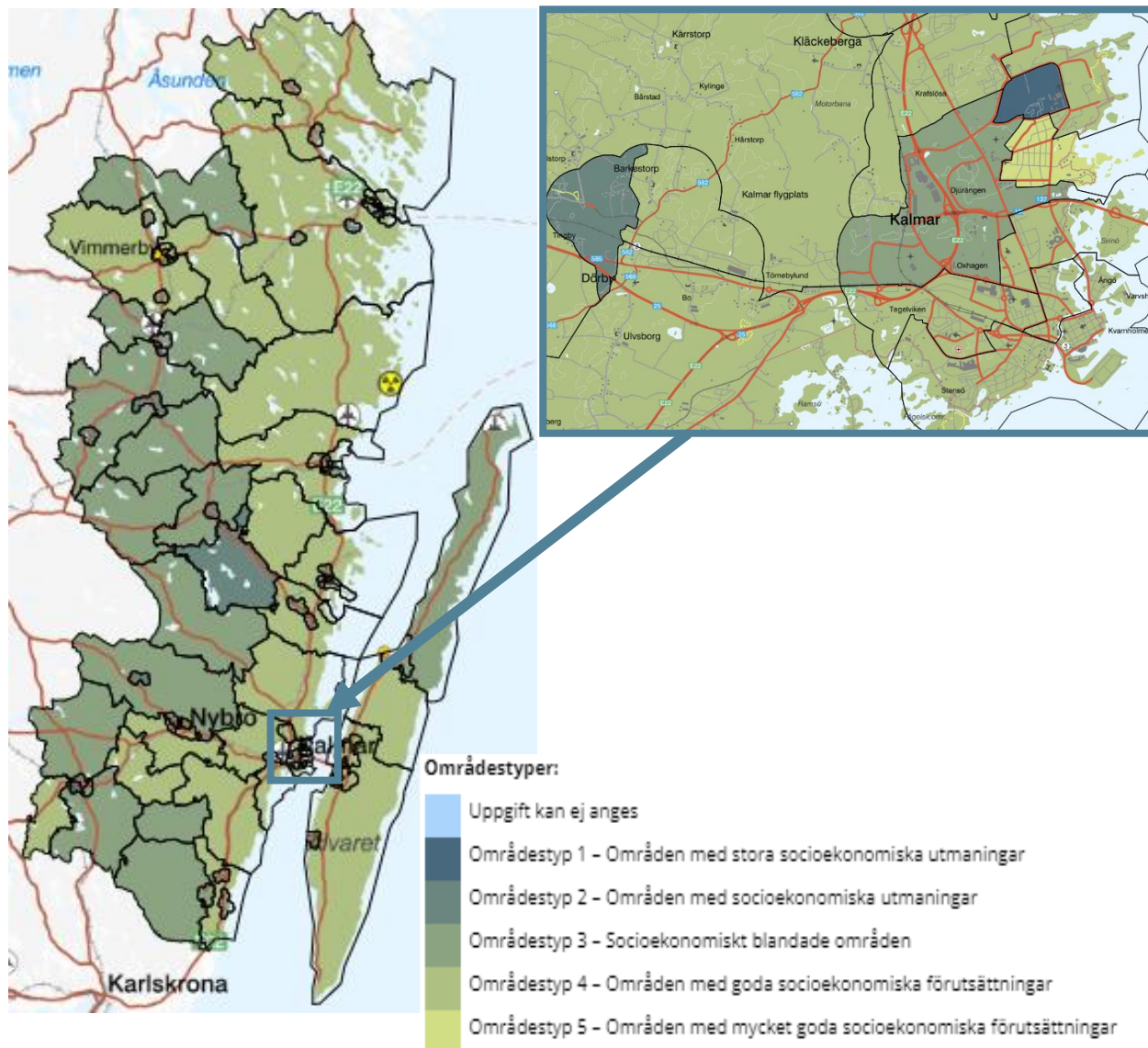
- Cirka 49 000 invånare är 0-17 år, cirka 19 procent av befolkningen
- Antal barn och unga förväntas minska i Kalmar län. Först 2070 beräknas antalet barn och unga vara lika många som idag.
- Ungefär 3 av 4 barn bor i villa.
- Ungefär 1 av 4 bor på någon av länets landsbygder

Barn och unga i Kalmar län 2023

- 2023 – drygt 48 000 i åldern 0-17 år. Cirka 11 000 färre än 1968
- 2022 – drygt 36 000 i åldern 16-29 år. Cirka 12 000 färre än 1968

- I Kalmar län finns det fyra **områden med stora socioekonomiska utmaningar**:
 - Kungshall (Nybro kommun)
 - Norrliden (Kalmar kommun)
 - Hultsfreds tätort södra (Hultsfreds kommun)
 - Emmaboda södra (Emmaboda kommun)
- Två områden klassas som områden med **mycket goda socioekonomiska förutsättningar**:
 - Berga (Kalmar kommun),
 - Vimmerby norra (Vimmerby kommun),

Källa: Boverket

Socioekonomiska ojämlikheter:
boendesegregation i Kalmar län, 2021

Läns gemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

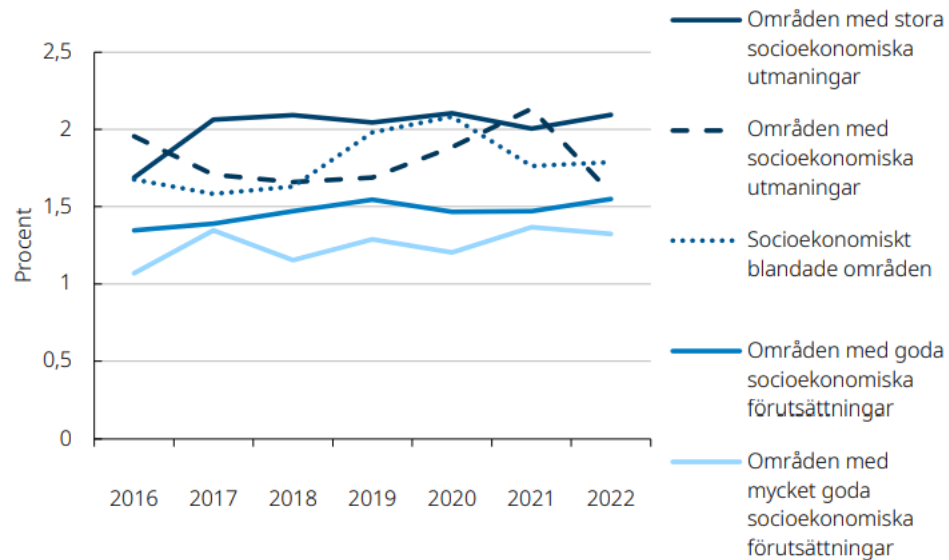
Hälsan i befolkningen blir bättre men ojämlikheten i hälsa ökar

Publicerad: 28 mars 2024

Hälsan i Sverige blir allt bättre. Men hälsan skiljer sig åt och för vissa grupper ses en negativ utveckling. Det visar Folkhälsomyndighetens årliga rapportering Folkhälsan i Sverige.

Figur 18. Hälsotillstånd hos nyfödda (låg Apgar-poäng), uppdelat på områdestyp.

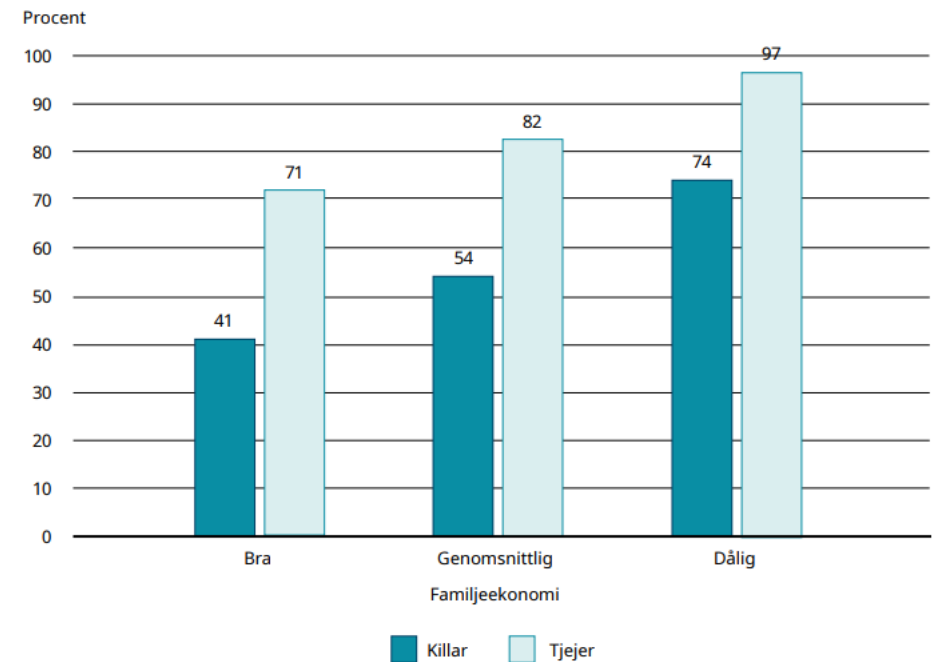
Andel nyfödda med låg (lägre än 7) Apgar-poäng vid mätning fem minuter efter födelsen.

Källa: Medicinska födelseregistret, Socialstyrelsen, SCB.

Socioekonomin avgörande för risken att dö i stroke

Om du drabbas av en stroke har du betydligt högre chanser att leva vidare ifall du är välutbildad, bor i ett tryggt område och tjänar bra. Det visar en ny studie från Göteborgs universitet som presenteras vid den europeiska strokekonferensen ESOC 2024 i Basel, Schweiz den 15 maj.

Figur 6 Andel 15-åriga killar och tjejer, uppdelat på familjeekonomi, som uppgett minst två hälsobesvär oftare än en gång i veckan, 2022. Procent.

Källa: Skolbarns hälsosvanor.

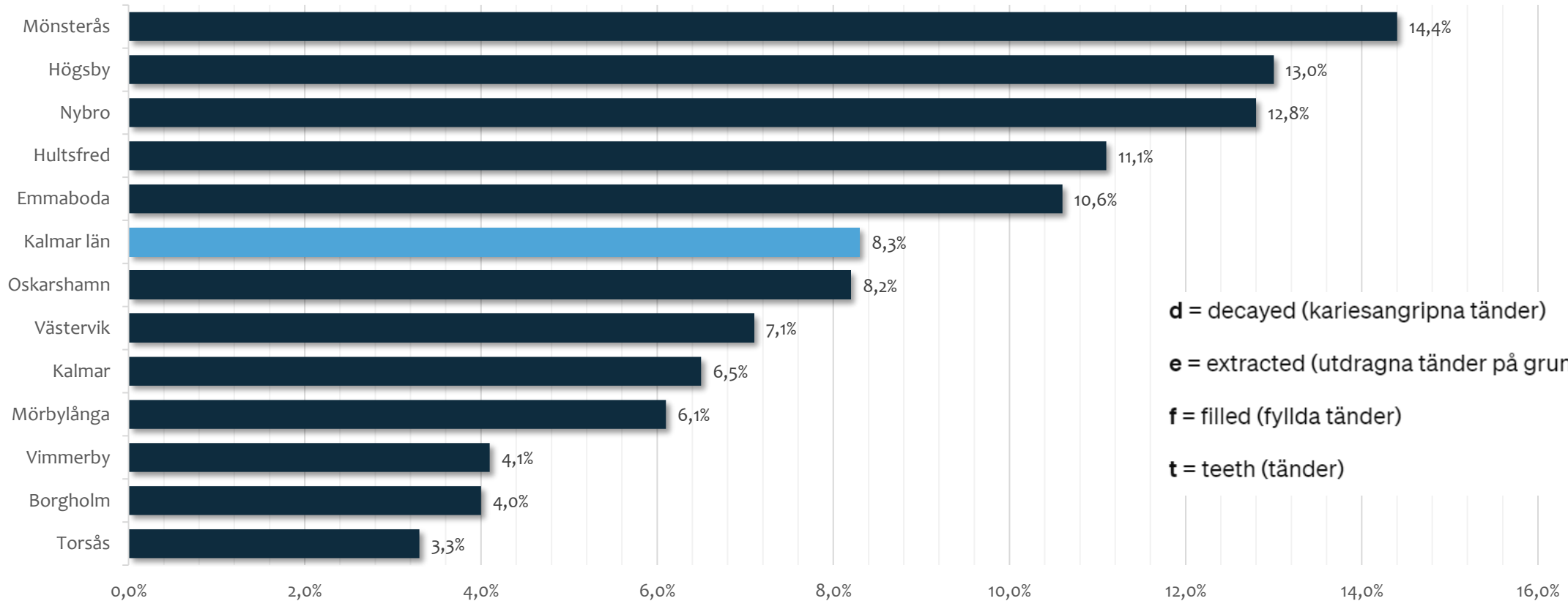
Hälsans dimensioner

Tandhälsa/kommun (deft ≥ 4)

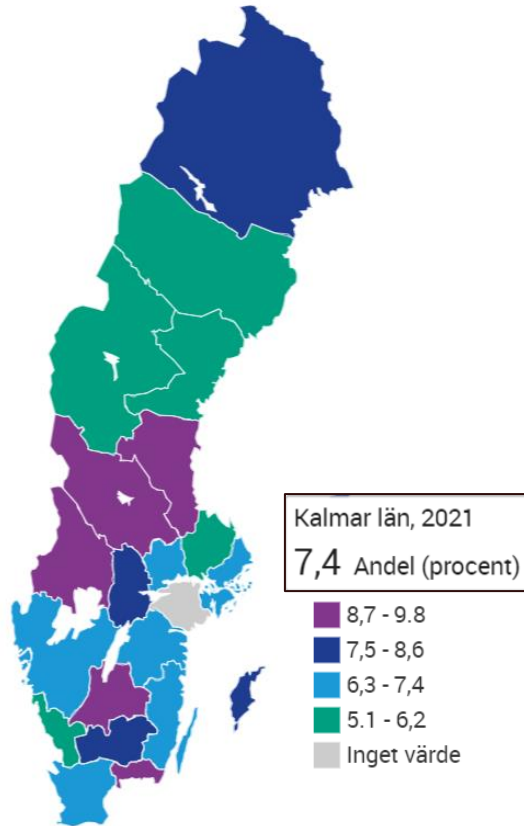
6 åringar 2022

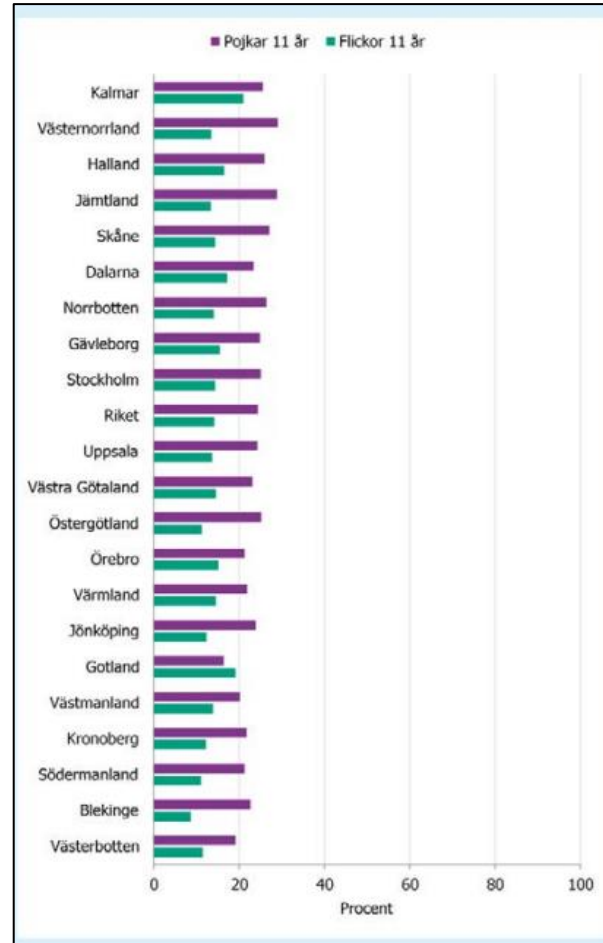
Läns gemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

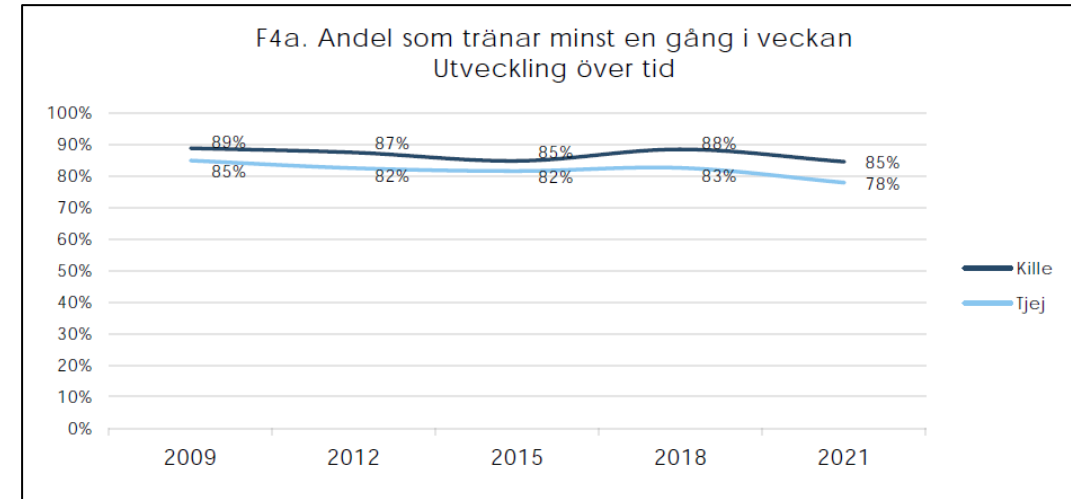
Obesitas och fysisk aktivitet

Andel barn med obesitas (BMI 30+) 6-10 år (2021/2022)

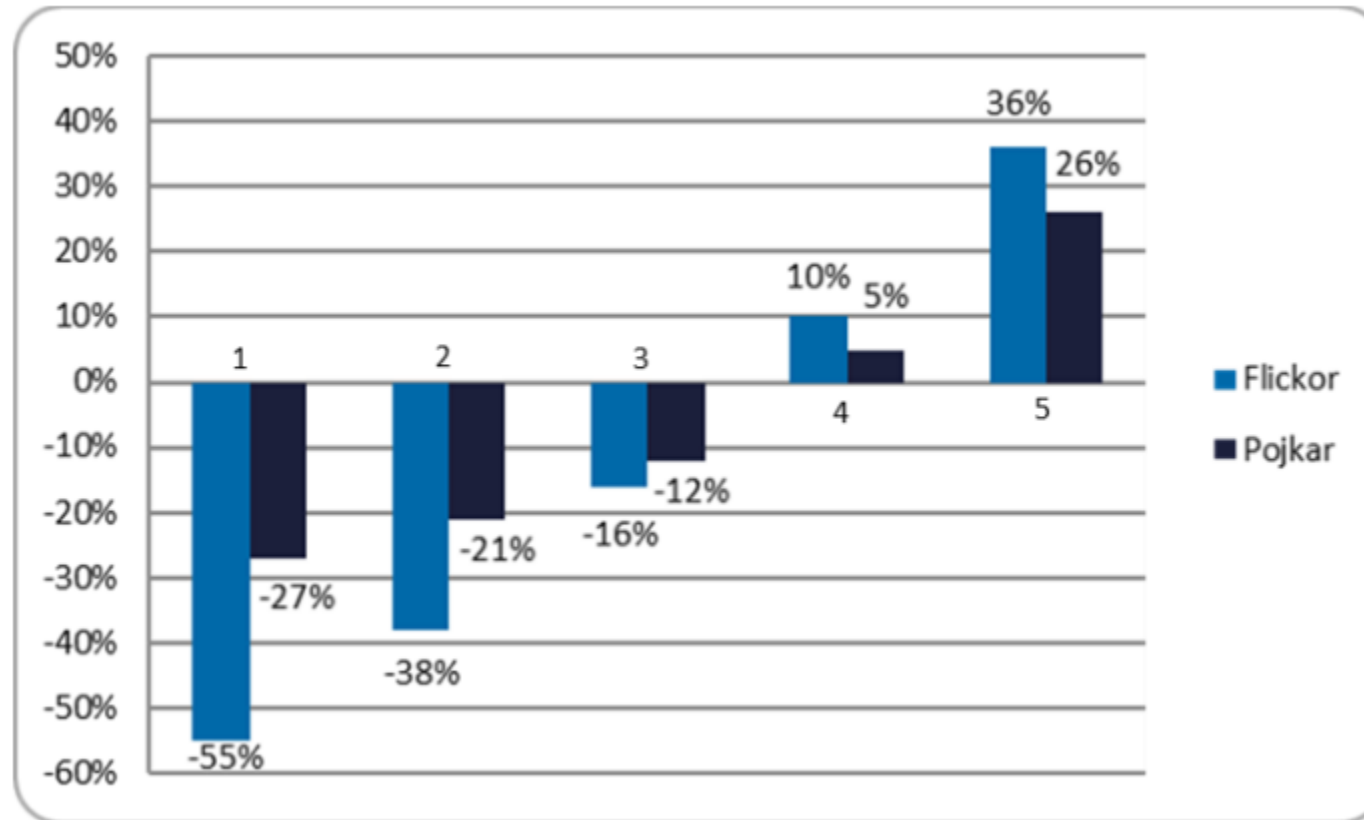
Fysisk aktivitet minst 1 timme/dag

Tränar minst en gång per vecka, Kalmar län

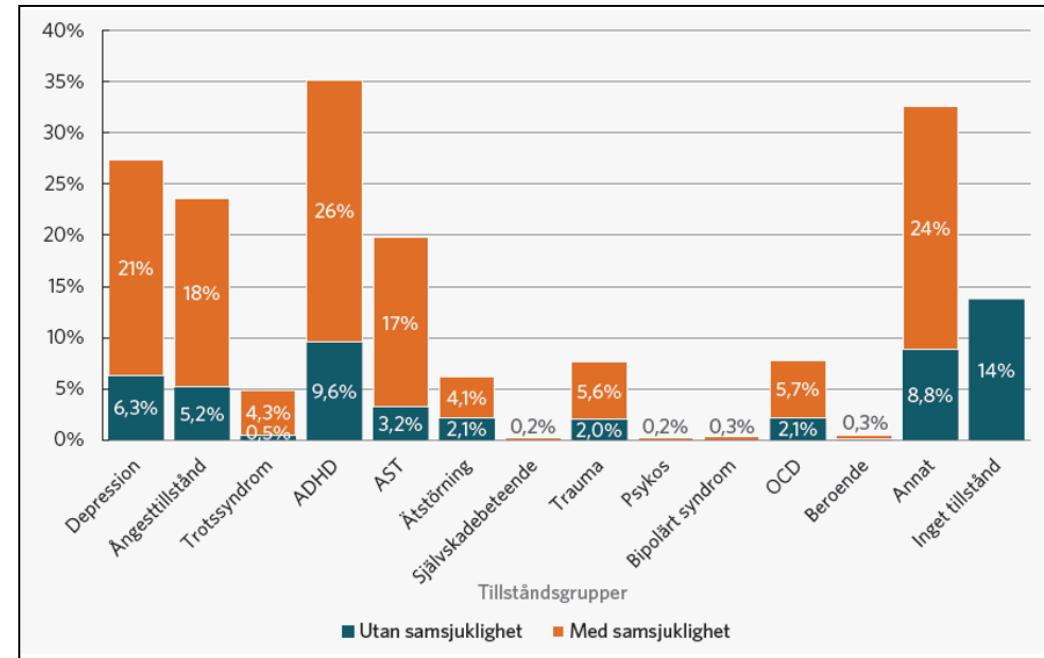
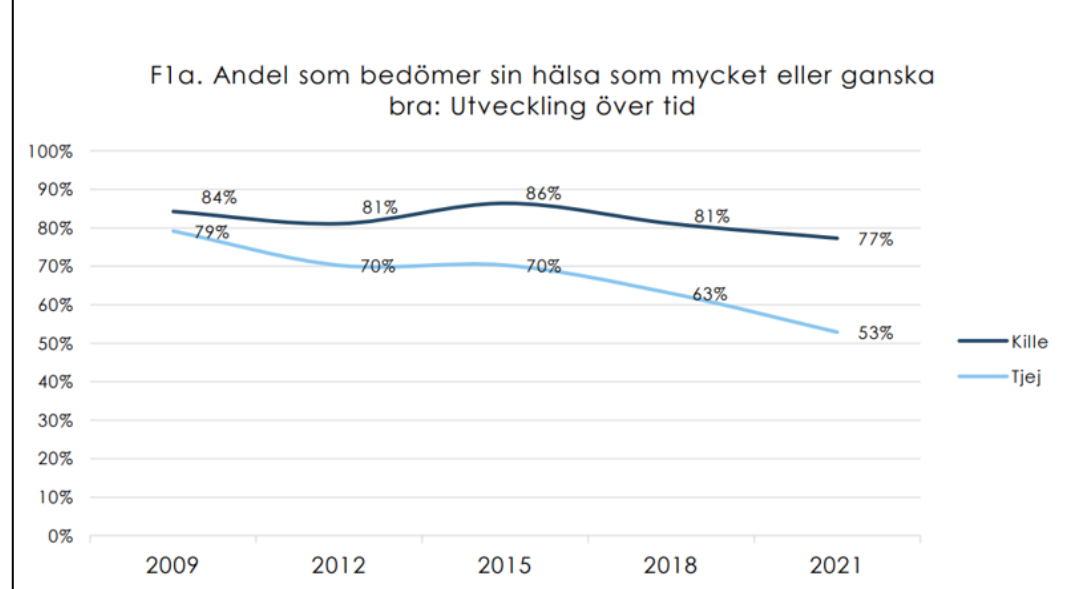
Idrott och segregation

Självskattad hälsa och samsjuklighet

Självskattad hälsa – LUPP Kalmar län 2021

Avser aktuella patienter som gjort minst 4 besök hos BUP

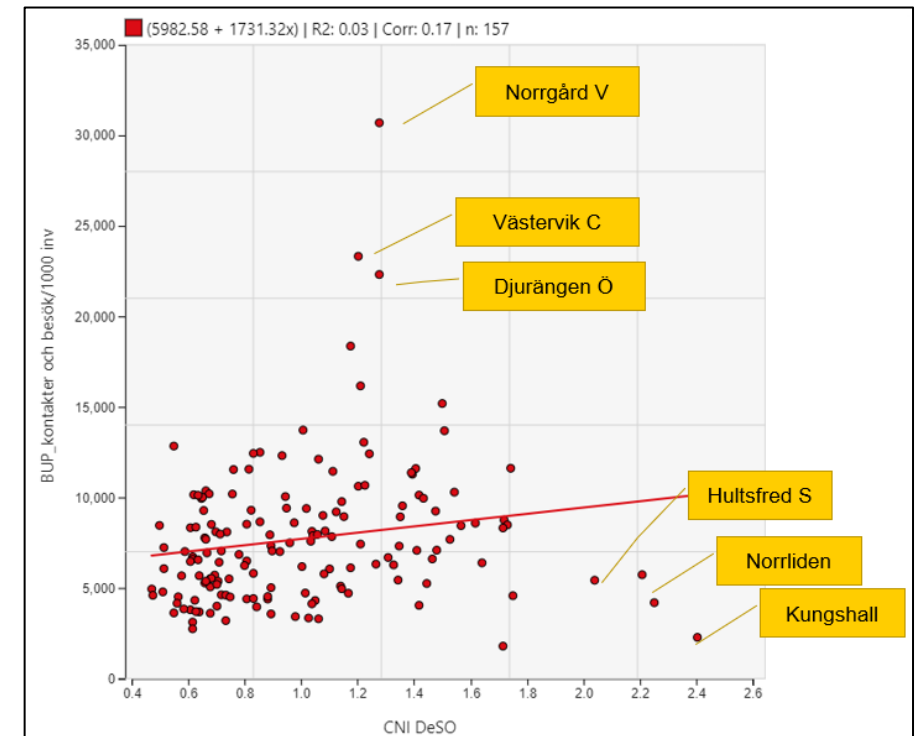
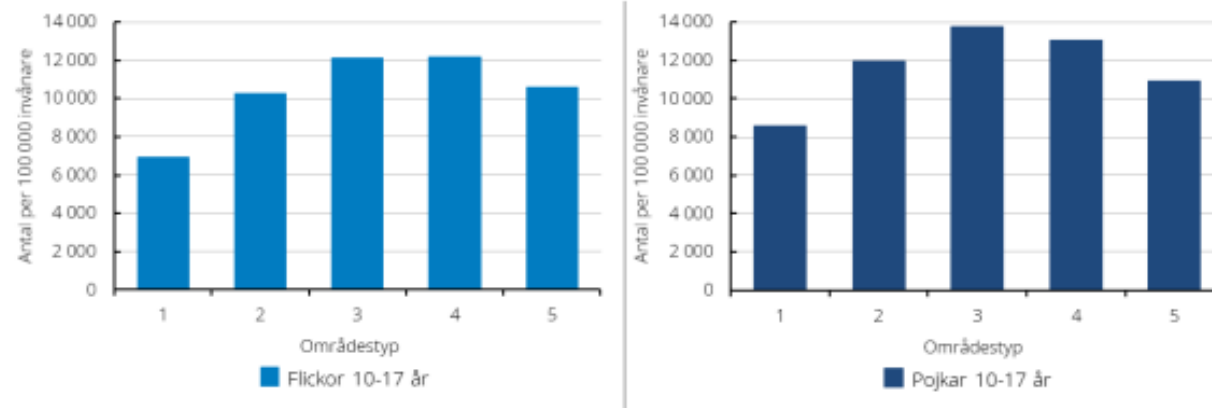

Vård för psykisk ohälsa

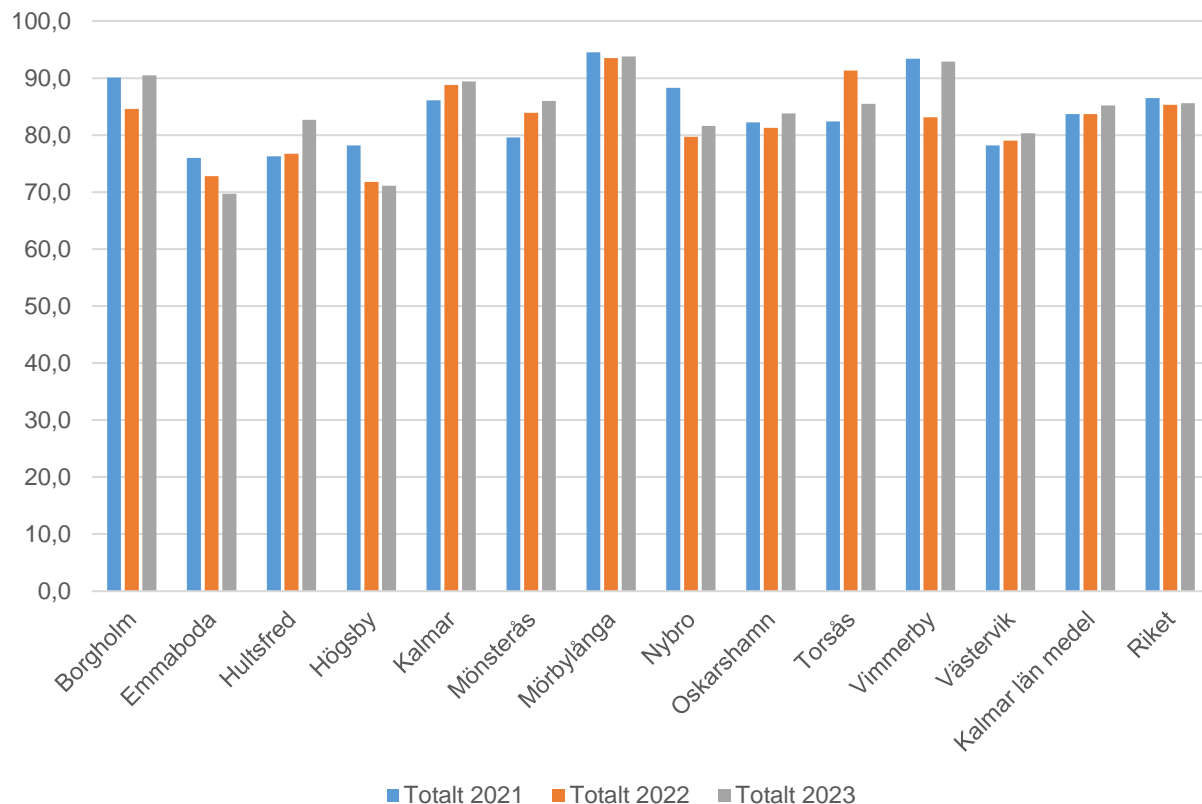
Figur 5. Andelen barn och unga vuxna som får vård för psykisk ohälsa i olika socioekonomiska områdestyper

Andel barn (överst) och unga vuxna (underst) med psykisk ohälsa 2022 per områdestyp. Psykisk ohälsa (minst något av följande): psykiatrisk diagnos inom specialiserad vård, besök i psykiatrisk verksamhet, eller uttag av psykofarmaka. Andel (antal per 100 000) i befolkningen.

Skolresultat i Kalmar län

Andel i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel (%)

Gymnasieexamen inom 4 år, 2017-2022

- Spridning: 67 - 79%
- 8% högre för kvinnor.

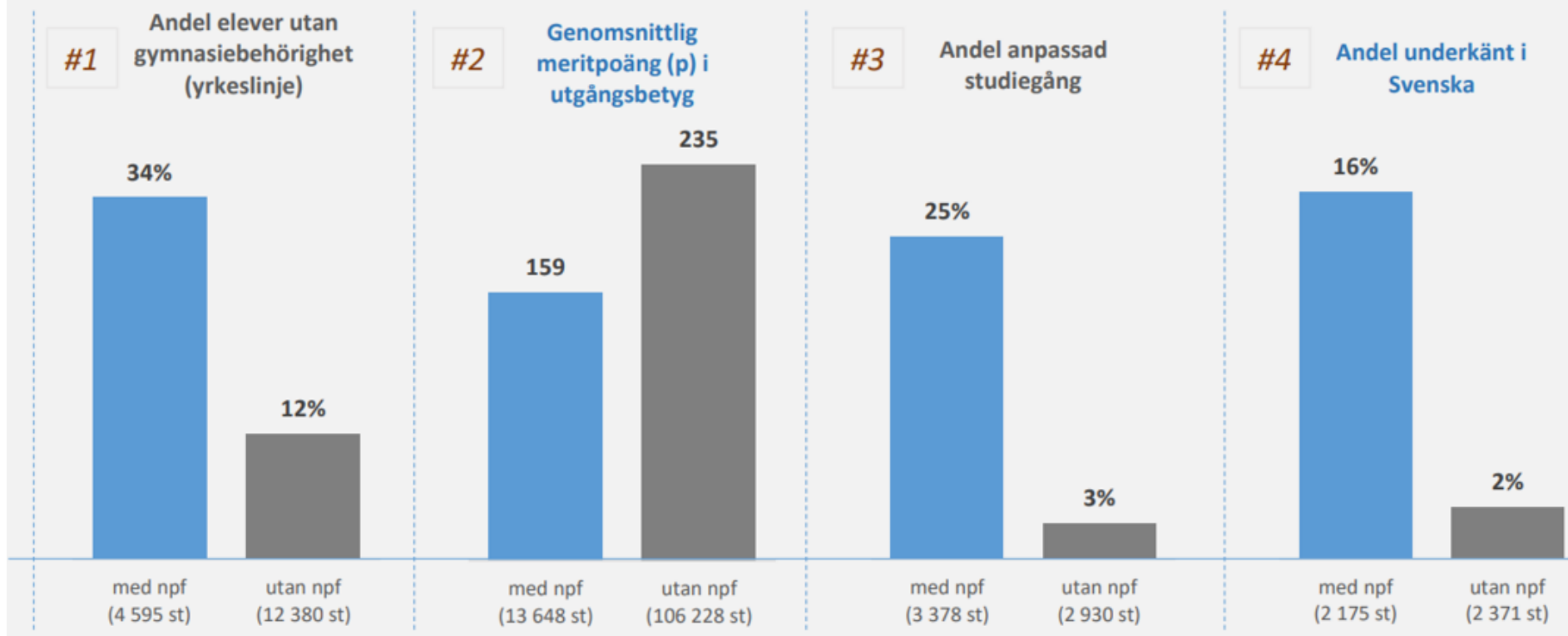
Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Studieresultat för ungdomar med NPF

Område: 'Riket' med 13 648 npf-elever (11,4%) utav 119 876 utgångselever.

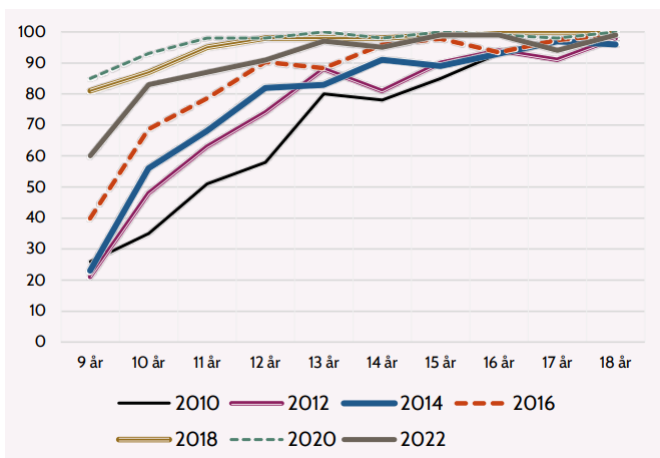

Skärmtid

99%

av barn i åldern 8–19 år
använder internet

Internetanvändning

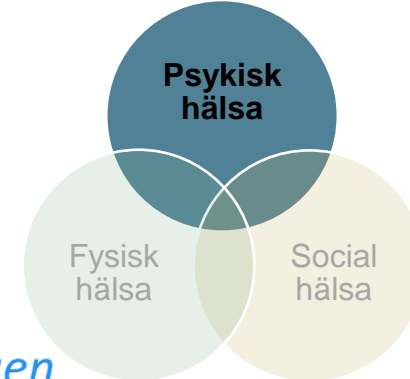
Mobilanvändning

Svenska Barnläkarföreningen
The Swedish Paediatric Society

Gäller barn under 2 år

Max 1 timme för barn
under 5 år.

FHM tittar närmare på ungas skärmtid – varnar för sömnstörningar

UPPDATERAD 16 MAJ 2024 PUBLICERAD 16 MAJ 2024

Social hälsa

Risikfaktorer

- Att växa upp under svåra förhållanden
- Att ha en funktionsnedsättning eller en långvarig sjukdom
- Att inte känna att man ingår i ett sammanhang utan tvärtom står utanför
- Att inte ha ett socialt skyddsnät
- Att livet känns obegripligt och omöjligt att påverka

Barn som anhöriga

”Barn som anhöriga”

Barn i familjer

- med skadligt bruk, missbruk eller beroende
- med psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning
- där våld förekommer
- där en förälder eller vårdnadshavare har allvarlig sjukdom eller plötsligt avlider
- där en förälder eller vårdnadshavare är frihetsberövad.

Hur många barn är anhöriga?

20 procent – förälder med alkoholproblem.

Nära 8 procent – förälder som sjukhusvårdats för allvarligt beroende eller psykisk ohälsa

Nära 6 procent – förälder med cancer.

Cirka 3 procent mister en förälder före sin 18-årsdag

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Barn som anhöriga

Omsorg om föräldrar

27 % niondeklassare försöker få sin förälder att må bättre.

15 % avlastar en förälder genom att inte be om hjälp med skolarbete och läxor

Källa: CHESS/KI

Barns rätt att få vara barn

Risk för allvarliga konsekvenser

- Dubbelt så många går ut grundskolan med ofullständiga betyg
- 4-7 gånger fler vårdas själva för missbruk
- 2-3 gånger fler vårdas för psykisk ohälsa
- 3 gånger fler har vårdats för självmordsförsök
- 2-3 gånger fler har ekonomisk ersättning från samhället
- 4-5 gånger fler har dömts för brott
- Förtida död är 3 gånger vanligare.

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Några nedslag från kartläggningen inför gemensam plan för primärvård

- Riskfaktorer tenderar att samvariera
- Anhöriga – viktiga men överutnyttjade
- Att insatser uteblir i väntan på diagnos eller behandling
- Det både tänks och görs för lite Tillsammans

Dialog

Barn och ungas hälsa i Kalmar län

Niklas Föghner, Ola Karlsson och Cecilia Wahlström

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

LGL - Samordnande grupp barn och unga

Samordnande grupp
Barn och unga

Målområde	Aktiviteter
Barn och unga får stöd genom tidiga samordnade insatser i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling.	Delta i Socialstyrelsens och Skolverkets projekt för TSI för att främja samverkan mellan skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst.
	Sprida lärdomar och goda exempel från TSI och utifrån dessa undersöka möjligheterna till överenskommelse om en miniminivå i länet kring tidiga samordnade insatser.

Läns gemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

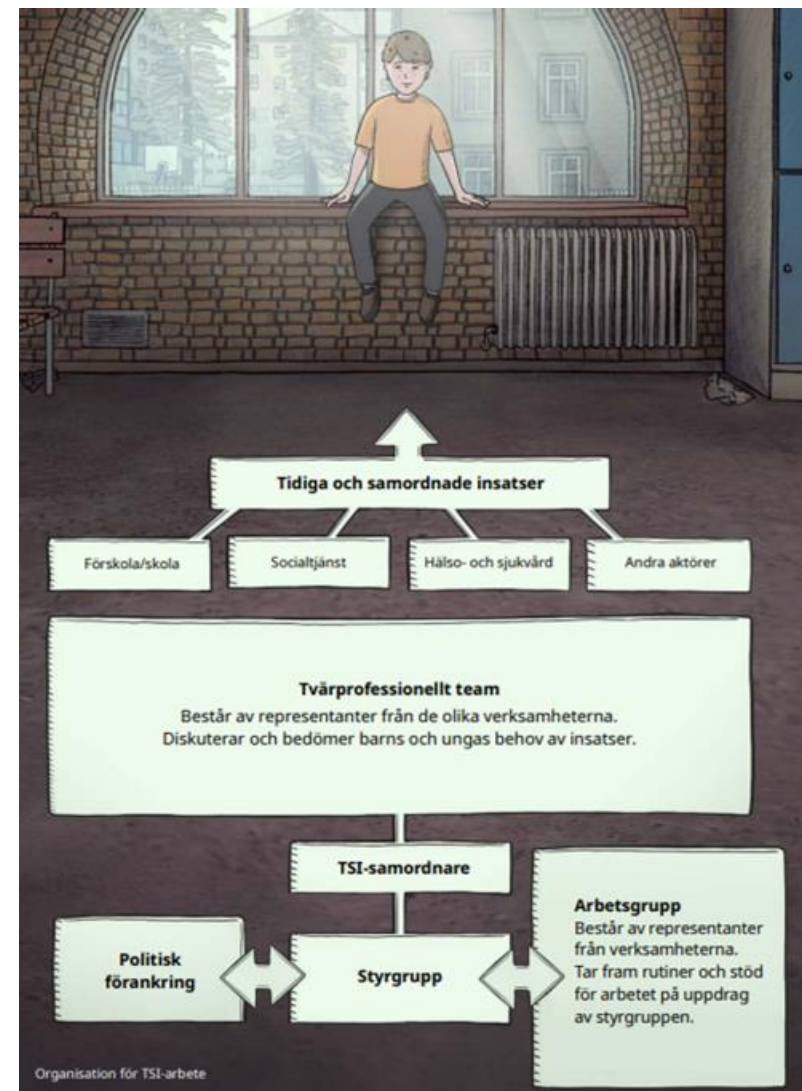
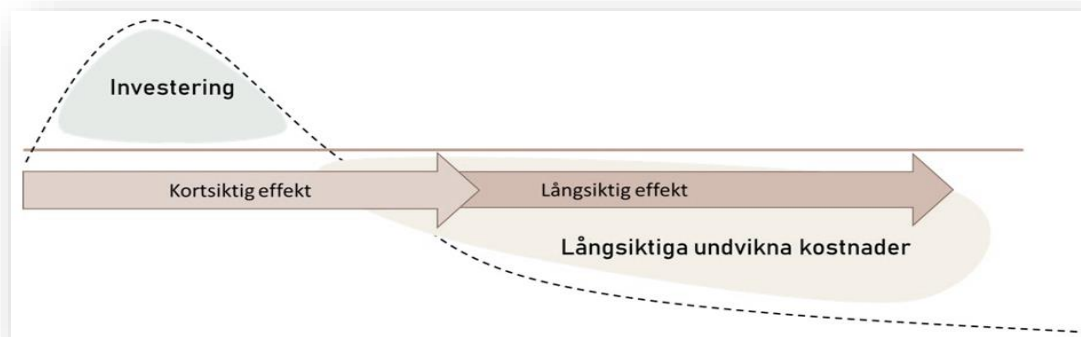
TSI – Tidiga Samordnade Insatser

Syfte

Att barn och unga som behöver stöd från flera verksamheter ska få tillgång till tidiga och samordnade insatser.

Viktigt att:

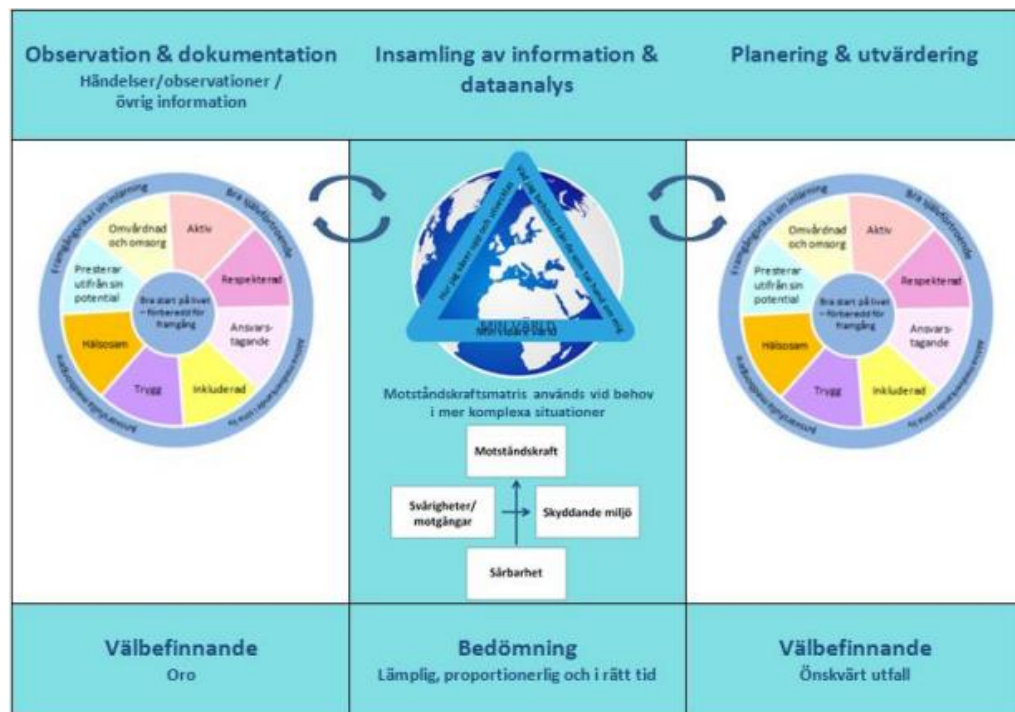
- Få till stånd en bred och långsiktig politisk förankring.
- Kartlägga och enas om problembilden.
- Fastlägga strukturen för det tvärprofessionella arbetet.
- Involvera barn, unga och föräldrar i utvecklingsarbetet.
- Införa samma modell i alla kommuner i ett län.

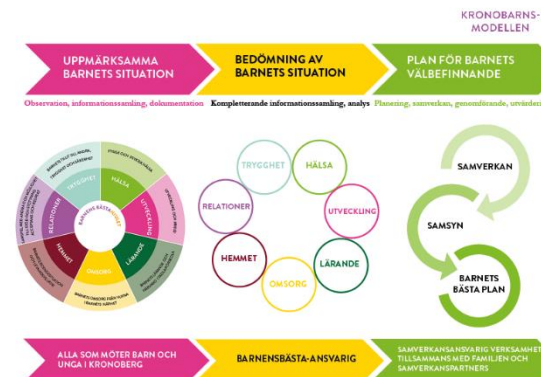
Längemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Goda exempel på modeller

Skottlandsmodellen - GIRFEC

Kronobarnsmodellen
Kronobergs län

VÄSTERBOTTEN
Hälsa, lärande, trygghet

Dialog

Mot målet att alla barn ska erhålla en gymnasieexamen.

- *Hur ska vi tillsammans ta ansvar för barn och unga i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling?*
- *Vad kan jag i min verksamhet göra annorlunda?*

Tack för samverkan!

